BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR UNDERVISNING OG KVALITET

Faglig læsning af engelske tekster i samspil med andre fag

Hvordan får man en tekst til at give mening for eleverne, når den står på engelsk, er fyldt med fagbegreber og er skrevet i en genre, man ikke umiddelbart er fortrolig med? Nedenfor findes et forslag til, hvordan man kan åbne engelske tekster på tværs af STX og HF med faglig læsnings-strategier. Materialet supplerer vejledningerne.

I langt de fleste fag på STX fremgår det af læreplanerne, at der skal læses faglige tekster på engelsk, ligesom der på HF skal arbejdes med fagets professionsrettede perspektiver. Dette kan ske i samspil med et eller flere fag, fx i de flerfaglige forløb på STX eller i forbindelse med HFs projekt og praktikperioder. Når man arbejder med faglige tekster, så betyder det, at man bevæger sig væk fra engelskfagets traditionelle analyse af fiktive og nonfiktive tekster og læser tekster som f.eks. forskningsartikler, analyser, essays og rapporter til vejledninger i forhold til en bestemt profession. Selvom engelsklæreren indgår i udvælgelsen og didaktiseringen af disse tekster, så kan de stadig være svære for eleverne at få til at give mening. Her præsenteres en række spørgsmål, som kan lægges nedover faglige tekster både med en engelskfaglig karakter og en mere almen.

Der findes mange forskellige tilgange til faglig læsning og mange forskellige metoder. Tilgangen præsenteret nedenfor er relativt simpel. Den tager udgangspunkt i de før-, under- og efterlæsningsspørgsmål ,som eleverne formentlig allerede kender fra undervisningen i bøger som *Contexst* og *Wider Contexts*. Samtidigt tager den højde for, at det ikke er spørgsmål, der skal virke for udfordrende. Om end spørgsmålene godt kan være udfordrende de første gange eleverne arbejder med dem, skulle de gerne oparbejde en rutine, der gør, at de kan besvare spørgsmålene relativt hurtigt.

Indholdsfortegnelse

Metodiske overvejelser 2

Forløbets opbygning 2

Spørgsmål til eleverne 3

Previewing (førlæsning) 3

Reading comprehension – generic questions (underlæsning) 3

Summarizing and reviewing the text – generic (efterlæsning) 4

Organizing and reviewing your answers 4

Fagfaglige spørgsmål til engelsk 4

Summarizing and reviewing the text – analytical (efterlæsning) 4

Evaluering og feedback 5

Evaluation and feedback – English 6

Annoteret litteraturliste 7

Metodiske overvejelser

Spørgsmålene til de faglige og professionsrettede tekster er skabt på baggrund af strategier fra akademisk læsning, faglig læsning og den anglofile pendant "reading across the disciplines." Spørgsmålene skal besvares af eleverne før, under og efter læsningen af den engelsksprogede tekst. De skal besvares samlet, og det er ikke ideen, at man kan nøjes med blot at besvare nogen af dem. I spørgsmålene er der også indlejret en vis form for taksonomi, således at de bliver mere og mere tekstnære. Spørgsmålene er som udgangspunkt generiske og ikke hægtet op på selve teksten, eleverne arbejder med. Grunden til at spørgsmålene er generiske er for, at eleverne, hvis de arbejder med spørgsmålene gentagne gange og over en længere periode, kan oparbejde en egentlig arbejdsstrategi og tilgang til arbejdet med teksterne, der giver en generelt bedre tekstforståelse. Her fremmer gentagelse forståelsen af og fortroligheden med strategien.

Det er dog ikke meningen at spørgsmålene skal stå alene. Det vil være en fordel, at man giver eleverne et læseformål sammen med den engelsksprogede tekst. Her forklarer man eleverne, hvorfor de skal læse teksten, og hvad de skal holde øje med, når de læser den. Det kan man enten gøre ved at stille nogle konkrete spørgsmål om tekstens indhold, eller man kan gøre det ved at skrive nogle nøgleord, som eleverne skal kunne finde i teksten og efterfølgende være i stand til at definere på baggrund heraf.

Til denne tilgang er der også knyttet en række forslag til evaluering og feedback. Netop denne del er mindst lige så vigtig som selve læseprocessen, da den viser, i hvor høj grad en elev har forstået teksten. Det er også derfor, at det er så vigtigt at udpege et egentlig læseformål, som bruges sammen med de generiske spørgsmål. Det er nemlig via læseformålet, man kan tone den vinkel eleverne skal have, når de læser den engelsksprogede tekst. Et læseformål skal her forstås som en anvisning eller en række spørgsmål, som skal henlede eleven på den faglige sammenhæng, teksten skal anvendes i.

Arbejdet med denne form for læseproces kræver dog en vis træning, hvis det skal give et ordentligt udbytte ,således at det på sigt kan blive en egentlig arbejdsstrategi. Det er derfor en god ide, at man starter med at introducere til denne form for læsning på klassen, og man lader klassen læse en engelsksproget tekst ved hjælp af skabelonen sammen eller i små grupper. Man kan også med fordel læse den samme tekst både i engelsk og det andet fag, indholdet knytter sig til, så eleverne opdager, hvordan teksten både kan beskues fra en fagfaglig vinkel samt en engelskfaglig vinkel. Dette kunne fx ske i forbindelse med et flerfagligt forløb.

Forløbets opbygning

Ideen med spørgsmålene er, at de besvares løbende samtidig med, at eleverne læser og arbejder med teksten. Læsning skal generelt ses som en meningsdannende proces, og det gælder også, når eleverne læser faglige tekster. Læseprocessen starter med, at eleverne først danner sig et overblik over den tekst, de læser, hvor de bl.a. kortlægger det kendskab, de allerede har til faget, indholdet og emnet, samtidig med de gør sig nogle tanker om tekstens afsender, modtager og hensigt.

Dernæst går de i gang med at læse teksten. Her handler det om at sortere den information, der er relevant for forløbet, emnet og den opgave, man er i gang med at løse. Det betyder, at man skal finde svar undervejs i læseprocessen, og man skal kunne styre og regulere sin læsning på en hensigtsmæssig måde. Den sidste del af processen, som sker efter, at teksten er læst færdig, fokuserer på at skaffe sig et overblik over den nye viden, man har erhvervet, efter man har læst teksten og sammenholde den med den viden, man havde i forvejen.

Afslutningsvis er der en evaluerings- og feedbackfase, hvor eleverne ikke alene tester deres tekstforståelse, men også kvaliteten og omfanget af deres besvarelse. De finder således ud af, hvorvidt de har forstået teksten på samme

måde som resten af klassen, og de finder ud af, om kvaliteten og indholdet af deres svar har været fyldestgørende. Dette er mindst lige så vigtig en proces som selve den, der finder sted under læsningen.

Som nævnt ovenfor kan det være en god ide at supplere spørgsmålene i skabelonen med et konkret læseformål og nogle konkrete spørgsmål til den engelsksprogede tekst, som afspejler, hvad der er fokus for arbejdet med denne tekst. I forhold til organiseringen af arbejdet med spørgsmålene, så er det vigtigt, at eleverne arbejder individuelt under hele læseprocessen, altså under både førlæsningen, underlæsningen og efterlæsningen. Her er det den enkelte elevs individuelle læsestrategier, der arbejdes med. Det fælles arbejde kobles først på i evaluering- og feedback-delen.

Som nævnt kan man med fordel arbejde med læsespørgsmålene (før, under og efter) på klassen de allerførste gange, man arbejder med dem, men når eleverne derefter har opnået en vis fortrolighed med arbejdsgangene, så kan spørgsmålene gives for som lektie, således at undervisningen bruges på at koncentrere sig om feedback- og evalueringsdelen. Jo mere man arbejder med de generiske spørgsmål, desto større fortrolighed får eleverne med dem, og jo hurtigere vil de kunne besvare dem.

Spørgsmål til eleverne

Pre-reading (førlæsning)

Before you start reading the actual text, you need to familiarize yourself with the content and the way the text is organized. Think of it as a sort of preview in which you lay the groundwork for understanding the content and the concepts of the text. Make sure to write down your answers, as they will help you remember what the text is about, also when you start preparing for your exam.

1. What is the name of the unit (forløb), you're currently working with and what did you cover during the last lesson?
2. What is the name of the text, who is the author and where and when has it been published?
3. Judging from reading the title, the introductory and final paragraphs plus **boldfaced** (dark print) headings, what do you think the text will be about?
4. What do the typographical and graphic aids (photos, **boldfaced** font, or *italics* make you think about the text? Do they tie in with the unit you are currently covering?
5. What keywords, concepts, terms and ideas you already know tie in with the text and this unit?

Reading comprehension – generic questions (underlæsning)

When reading a text, your goal is to understand the ideas and concepts presented. Sometimes that is easy and hassle-free, other times a text can make little to no sense no matter how many times you read it. The questions below are meant to strengthen your reading comprehension and help you open up the text, so it is easier to understand. When working with this way of reading a text, it's important you only read one paragraph at a time. In other words, you read a paragraph, stop, answer the questions, read another paragraph and so on until you reach the very end.

1. After having read a paragraph, <u>underline</u> the words you do not understand. Look them up in a dictionary (do not use Google translate) and write down their meaning.
2. Highlight important concepts, ideas and definitions. Write them down.
3. After you've read a paragraph write a two-sentence abstract of the paragraph in the margin of the text.
4. If you have a reading purpose, make sure you answer it while reading the entire text.

Summarizing and reviewing the text – generic (efterlæsning)

Once you are done reading, the actual work begins. You may have an immediate understanding of the content, but have your learnt it? Not necessarily. Summarizing and reviewing is a quintessential part of reading and learning, here you go back over the text and make sure you have a much more in-depth understanding of the actual content.

1. Looking over your pre-reading answers, do they match the actual content of the text?
1. Using your small two-sentence paragraph abstracts, write a summary of the whole text (75-100 words)
2. Draw up a top 5 of the most important concepts and ideas presented in the text.
3. What is the purpose of the text, who is its audience and how does it tie into your current unit?
4. Write down any additional questions you might have about the text.

Organizing and reviewing your answers

Once you've answered all the questions above, you need to reorganize your notes in a way that makes them easy to use both in class and at the exam. If you're interested in using an actual template, try googling Cornell Notes.

1. Title, author, publication, and time of publication
2. Organize the concepts, ideas into a list with definition and examples
3. Make a list of the new vocabulary that's been presented in the text including a translation from English to Danish
4. Add other notes and comments – e.g. the reading purpose
5. The summary

Fagfaglige spørgsmål til engelsk

De ovenstående spørgsmål kører udelukkende på indhold. Man kan naturligvis supplere dem med nogle engelskfaglige spørgsmål, hvor eleverne får en mere analytisk og litterær/sproglig tilgang til teksterne. Disse spørgsmål vil være mest hensigtsmæssige at præsentere som efterlæsnings-spørgsmål.

Summarizing and reviewing the text – analytical (efterlæsning)

Once you have read the entire text and answered the reading comprehension questions, you might want to put the text into an analytical context, so you get a better understanding of how the text is constructed. When reading a text in English class, you need not just worry about the content, you also need to understand how the text has been composed and with what purpose it has been written.

1. What is topic of the text, and which text type does it belong to?
2. How is the text structured?
3. Who is the audience, and how does the author address the audience?
4. How does the author present specialized and complex concepts, vocabulary or ideas?
5. What is the purpose of the text?
6. What does the author do to support his main ideas?
7. How is the tone of the text best described?
8. Does the author use any special stylistic features?
9. Is the author biased, and if so, how does it come across?
10. Would the author have come to the same conclusion, if he had published the text in a different medium, used a different genre or addressed a different audience?

Evaluering og feedback

Her følger en række forslag til evaluering og feedback. Husk at det er en god ide, at man gennemgår svarerne på spørgsmålene de første gange man arbejder med denne arbejdsmetode, således at man sammen med klassen opnår en vis enighed om, hvad der udgør et korrekt og fyldestgørende svar. Dette gælder også, når det kommer til spørgsmål om ordforråd og begreber. Tag ikke for gode varer, at eleverne mener, de ved det hele.

1. **Evaluering og feedback – generisk**
   Peer-feedback
   Lad eleverne give respons på hinandens besvarelser med udgangspunkt i en modelbesvarelse eller svarene til både de generiske spørgsmål og læseformålet. Det er vigtigt, at de opnår en enighed om, hvilke begreber/koncepter/ideer der knytter sig til teksten, hvordan de forstås på engelsk, samt hvad et godt referat af teksten skal indeholde, og at de får rettet deres noter til.

2. **Stationenlernen**
   Lav fx 10 spørgsmål til den engelsksprogede tekst (tag evt. udgangspunkt i læseformålet eller de fagfaglige spørgsmål), print spørgsmålene på 10 stykker papir og placer dem på borde (stationer) rundt om i klassen. Del klassen op i små grupper på 3, og placer dem ude ved bordene. Eleverne må kun medbringe deres noter. Giv grupperne 3 min. til at besvare spørgsmålene, inden de bevæger sig til videre til næste bord (station). Når man har været alle spørgsmålene igennem, løbes spørgsmålene igennem på klassen.

3. **O-løb med spørgsmål**
   Lav fx 10 spørgsmål til den engelsksprogede tekst eller brug de fagfaglige spørgsmål. Hvert spørgsmål skal indeholde et kontrolbogstav, tal eller ord, som når man har besvaret alle spørgsmålene og opstillet kontrolbogstaverne, ordene eller tallene, beskriver noget centralt i teksten. Placer spørgsmålene rundt om på skolen og lav et kort over, hvor spørgsmålene er placeret. Send eleverne rundt på o-løb med kun noterne til den engelsksprogede tekst. Når alle har været o-løbet rundt og har fundet ud af, hvad kontrolordet er, løbes svarene igennem på klassen. Eksempler på 10-bogstavers ord kunne være: *literature*, *perfection*, *strawberry* eller *confidence*.

4. **Quizzer**
   Lad eleverne i små grupper lave quizzer til hinanden vha. diverse online quizsider som fx Kahoot, Quizlet, Socrative eller Bookwidget med udgangspunkt i den engelsksprogede tekst samt elevernes noter. Quizzerne kan skrives på såvel dansk som engelsk.

5. **Talkshow med fokus på indhold**
   Del klassen op i små grupper, hvor de planlægger og fremlægger talkshow-sekvenser, hvor en talkshow host interviewer en eller flere om indholdet i teksten. Eleverne fremlægger for resten af klassen eller i matrix-grupper. Eleverne kan både arbejde med denne opgave på dansk og engelsk.

6. **Misconception check**
   Opstil en række ting man kunne komme til at misforstå ved den engelsksprogede tekst og lad derefter eleverne forklare, hvorfor dette kan ske, og hvordan man undgår det. Eleverne kan arbejde på både dansk og engelsk med denne opgave.

7. **Remediering**
   Lad eleverne genskrive teksten i en ny genre. Det kunne være en let læselig artikel til et skoleblad, til en lærebog til en 8. klasse, en billedbog til en indskolingsklasse eller et populært videnskabeligt magasin. Den

remedierede tekst kan enten skrives på dansk eller engelsk.

8. **Papirkuglekrig**
   Lad eleverne stille spørgsmål på små stykker papir som de efterfølgende krøller sammen og kaster efter hinanden. Hver elev samler en kugle op og besvarer spørgsmålet. Man fortsætter til alle spørgsmål er besvaret og alle kugler er samlet op. For et højt tempo del klassen op i små grupper, og for at undgå papirspild så brug evt. kasseret kopipapir fra kopirummet.

9. **Plakatnoter**
   Lad eleverne lave en plakat på baggrund af deres noter til den engelsksprogede tekst. Plakaten skal have samme format som det, der beskrives i "Organizing and reviewing your answers" længere oppe på siden. Klassen evaluerer i fællesskab plakaterne.

10. **Top 10 liste**
    Lav en sjov top 10 liste med den vigtigste information fra teksten.

Evaluation and feedback – English

1. **Same topic – new genre**
   Rewrite the text in a different genre while conveying the same content and the same message. An article could be turned into a letter or a blog entry.
   Focus is on the audience and the way you communicate the content.

2. **Talkshow – interview the author**
   Interview the author for your talkshow and have him/her explain how he composed the text and what kind of work went into it. The focus is thus on the construction of the text not on its content. Remember to take questions from the audience.

3. **Poster perfect**
   Make an A3 copy of a single page from the text and have the students annotate the page. Highlight, underline and add notes and summaries using the concepts of the reading questions - both the generic and analytical. If you divide your class into groups and the text into sections, you could have the class cover the entire text and posters could come to serve as a model for the reading strategies presented.

4. **Biased much?**
   Rewrite the text in a way that shifts the bias. If there is no apparent bias in the text, create one.

5. **Literary theme park**
   Create a poster that presents the text and the rhetorical/literary devices used as a theme park. The students should design their own park with rides, attractions, shops, food and souvenirs. A rollercoaster could symbolize the author's use of suspense.

6. **Author emails or tweets**
   Imagine the author writes 3 emails or tweets while composing the text. Each email or tweet is focused on a compositional problem the author is having.

7. **YouTube teaser**
   Create a one-and-a-half-minute teaser about the text for YouTube. Imagine the type of praise the text might have received, and what would appeal to the reader. In other words, what are the text's biggest

selling points?

8. **Memory**
   Create a memory game using the rhetorical devices and examples presented in the text. Have students make 10 pairs each and let them play each other's games.

9. **Mind map poster**
   Create a mind map poster that highlights the composition of the text using the analytical questions from the summarizing and reviewing section.

10. **TopicTalk**
    Create a TedTalk like presentation in which you present your thoughts of the content and the way it is presented in the text. Talk about the way you address the audience, deal with the more complex parts of the text and so on. Show the presentation to the rest of the class.

Annoteret litteraturliste

Arnbak, Elisabeth. *Faglig læsning – fra læseproces til læreproces.* København: Hans Reitzels Forlag, 2004.
- Gennemgang af mest relevante teorier og metoder omkring emnet.
- En del af Hans Reitzels seminarieserie

Cornell University. "The Cornell Note-talking System. http://lsc.cornell.edu/wp-content/uploads/2016/10/Cornell-NoteTaking-System.pdf
- Kort og præcis gennemgang af hvordan man bruger notesystemet

Cram. www.cram.com
- Hjemmeside hvor man kan lave flashcards til memory.

Dalany, Denis, Ward, Ciaran & Fiorina, Carla Rho. *Fields of Vision I & II*. London: Longman, 2008.
- To fremragende antologier, som dækker den amerikanske og britiske litteraturhistorie.
- Antologierne er konstrueret omkring klassiske tekster med både comprehension og analysis spørgsmål, der giver eleverne en rigtig god tekstforståelse og er derfor gode til at træne denne arbejdsstrategi
- Tekstuddragene er korte og tvinger eleverne til at være meget tekstnære

Heger, Stine Rheinhold og Hvass, Helle. *Akademisk læsning*. Aarhus Universitet. CUDim, 2004. http://educate.au.dk/forloeb/akademisk-laesning/
- Powerpoint samt handouts om akademisk skrivning med grundige beskrivelser af arbejdsgange og tilgange.

"IELTS Reading Test Samples." https://ielts-up.com/reading/ielts-reading-practice.html
- Forskellige tests, der fokuserer på faglig læsning.

Mindup. www.mindup.com
- Lav din egen mind map online

McWhorther, Kathleen T. *Reading Acroos the Disciplines: College Reading and Beyond.* Seventh Edition. New York: Pearson, 2018.
- Gennemgang samt præsentation af faglig læsning på college niveau. Der er teksteksempler med spørgsmål til alle de fleste fag, der findes på STX og HF. Meget detaljeret og med rigtig gode eksempler, som sagtens kan bruges til eleverne.